

ORDER FOR PAYMENT PROCEDURE**Claudia Roșu, Prof., PhD, University of the West, Timișoara**

Abstract: Order for payment procedure is regulated in Book VI, Special Procedures, art. 1013-1024 of Law no. 134/2010, the new Code of Civil Procedure.

To regulate order for payment procedure of the new Code of Civil Procedure, as reflected in the Statement of Reasons, have been considered: Directive 2000/35/EC on combating late payment in commercial transactions; European Parliament and Council Regulation no. 1.896/2006 establishing the European order for payment procedure and Regulation (EC) no. 805/2004 regarding the creation of an European Enforcement Order for uncontested claims.

With the order of payment settlement in the new Code of Civil Procedure, it was set up a simplified and rapid judicial procedure in order for the creditor to obtain a writ of execution regarding the claim consisting of the price of goods or services supplied.

Scope includes certain, liquid and due claims, which are obligations to pay certain amounts of money resulting from a civil contract, including those concluded between a professional and a contracting authority, established by a document or determined in accordance with a statute, regulation or other document, and the document to be endorsed, assumed by the parties by signature or otherwise permitted by law.

Keywords: certain, liquid and due claims; order of payment; enforcement order or writ of execution

I. Aspecte prealabile. Intrarea în vigoare la data de 15.02.2013 a Legii nr. 134/2010 noul Cod de procedură civilă¹ a determinat modificări de substanță în sistemul procedural românesc, între care și cele din titlul *Proceduri speciale*. Noul Cod de procedură civilă cuprinde și unele proceduri speciale, care au fost anterior reglementate în alte acte normative², printre acestea numărându-se și ordonanța de plată.

Pentru reglementarea procedurii ordonanței de plată din noul Cod de procedură civilă, astfel cum rezultă din Expunerea de motive, au fost avute în vedere: Directiva 2000/35/CE privind combaterea întârzierii la plată în tranzacțiile comerciale; Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului nr. 1.896/2006 privind instituirea procedurii europene a somației de plată și Regulamentul (CE) nr. 805/2004 privind crearea unui titlu executoriu european pentru creanțele necontestate.

Față de varianta inițială a procedurii ordonanței de plată, prin Legea nr. 76/2012 pentru punere în aplicare a noului Cod de procedură civilă, au fost aduse unele modificări, care au urmărit alinierea dispozițiilor naționale la prevederile dreptului Uniunii Europene în materie, precum și asigurarea eficienței aplicării procedurii.

Procedura ordonanței de plată este reglementată în art. 1013-1024 C. proc. civ.

¹ Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, a fost republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 545 din 3 august 2010, cu modificările și completările ulterioare.

² Este vorba de Ordonanța Guvernului nr. 5/2001 privind somația de plată, publicată în Monitorul Oficial al României, partea I, nr. 422 din 30 iulie 2001 și de Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 119/2007 privind măsuri pentru combaterea întârzierii executării obligațiilor de plată rezultate din contracte comerciale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 738 din 31 octombrie 2007. Ambele acte normative au fost abrogate la data intrării în vigoare a Codului de procedură civilă, astfel cum dispune art. 83 din Legea nr. 76/2012, pentru punere în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, care a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 365 din 30 mai 2012, cu modificările și completările ulterioare.

Atributele definatorii care pot fi reținute în cazul ordonanței de plată sunt următoarele: este o procedură specială; este o procedură necontencioasă; este o procedură facultativă; este o procedură accelerată și abreviată pentru obținerea unui titlu executoriu³.

Domeniul de aplicare cuprinde următoarele creanțe⁴:

- cele care sunt certe, lichide și exigibile;
- care reprezintă obligații de plată a unor sume de bani;
- rezultate dintr-un contract civil, inclusiv din cele încheiate între un profesionist și o autoritate contractantă, constatat printr-un înscris ori determinate potrivit unui statut, regulament sau altui înscris. Prin abatere de la principiul consensualismului, contractul trebuie să îmbrace forma scrisă. Această exigență nu are alt rol decât acela de a asigura funcția probatorie a cauzei creanței ce ar urma să facă obiectul ordonanței de plată⁵.

Forma scrisă a raportului contractual este legitimă tocmai în considerarea caracterului accelerat a procedurii ordonanței de plată. Existența unui înscris probatoriu facilitează procesul de cunoaștere a adevărului de către judecător și evită administrarea unor probatorii complexe, mai cu seamă audierea unor martori pentru dovedirea raportului contractual⁶.

- înscrisul să fie însoțit de părți prin semnătură ori în alt mod admis de lege.

În absența unei prevederi contrare explicite, rezultă că și contractele încheiate între profesioniști și consumatori pot reprezenta temeiul pretențiilor în procedura ordonanței de plată reglementată de Codul de procedură civilă⁷.

Nu sunt incluse în sfera de aplicare a procedurii ordonanței de plată creanțele înscrise la masa credală în cadrul unei proceduri de insolvență. Această excepție se justifică prin existența legii speciale a insolvenței care reglementează modul de recuperare a creanțelor.

De asemenea, prevederile ordonanței de plată nu sunt susceptibile de aplicare în raporturile dintre angajator și angajat, nici în cererile în pretenții dintre autoritățile administrative (exceptându-le pe cele derivate din contracte civile ori din contracte administrative) sau cererile specifice contenciosului administrativ, cererile având ca obiect plata unor obligații fiscale ori cele derivând din săvârșirea de contravenții, dar nici cererile în plată specifice raporturilor de familie⁸.

În categoria autorităților contractante sunt incluse:

- orice autorități publice a statului român sau a unui stat membru al Uniunii Europene, care acționează la nivel central, regional sau local;

- orice organism de drept public, altul decât autorități publice ale statului român sau a unui stat membru al Uniunii Europene, cu personalitate juridică, care a fost înființat pentru a satisface nevoi de interes general, fără scop lucrativ, și care se află în cel puțin una dintre următoarele situații:

- a) este finanțat, în majoritate, de către o autoritate contractantă;

- b) se află în subordinea sau este supus controlului unei autorități contractante;

- c) în componența consiliului de administrație ori, după caz, a consiliului de supraveghere și directoratului, mai mult de jumătate din numărul membrilor sunt numiți de către o autoritate contractantă.

- orice asocierie formată de una sau mai multe autorități contractante.

³ I. Deleanu, *Tratat de procedură civilă, Vol. II, Noul Cod de procedură civilă*, Editura Universul Juridic, București, 2013, p. 666.

⁴ C. Roșu, *Drept procesual civil Partea specială conform noului Cod de procedură civilă, Ediția 5*, Editura C. H. Beck, București, 2014, p. 151.

⁵ I. Deleanu, *op. cit.*, p. 668.

⁶ I. Leș, *Noul Cod de procedură civilă. Comentariu pe articole, art. 1-1133*, Editura C. H. Beck, București, 2013, p. 1301.

⁷ A. Constanda, *Comentariu (la art. 1013-1021) în „Noul Cod de procedură civilă. Comentariu pe articole”, vol. I. Art. 1-526, (coordonator G. Boroii)*, Editura Hamangiu, București, 2013, p. 605

⁸ I. Deleanu, *op. cit.*, p. 671.

Determinarea autorității contractante se face, în primul rând, atât în raport cu autoritățile publice românești, cât și în raport cu cele aparținând unui stat membru al Uniunii Europene. Soluția este explicabilă ținând seama de impactul noii reglementări procesuale asupra raporturilor juridice transfrontaliere⁹.

Condițiile statuate de lege nu sunt alternative, ci cumulative, împrejurare ce rezultă fără putință de tăgadă din prevederile menționate. Prin urmare, în definirea entității la care ne referim este esențială nu doar natura organismului în cauză, ci și atributul de a avea personalitate juridică, precum și scopul pentru care a fost înființat. Nu intră sub incidența textului acele organisme de drept public care au fost înființate pentru desfășurarea unor activități cu scop lucrativ¹⁰.

În Codul de procedură civilă nu este definit termenul de profesionist, însă, acesta este definit în art. 3 alin. 2 și 3 din C. civ. În acest sens, potrivit alin.2 din art. 3 C. civ., sunt considerați profesioniști toți cei care exploatează o întreprindere, iar potrivit alin. 3 art. 3 C. civ., constituie exploatarea unei întreprinderi exercitarea sistematică, de către una sau mai multe persoane, a unei activități organizate ce constă în producerea, administrarea ori înstrăinarea de bunuri sau în prestarea de servicii, indiferent dacă are sau nu un scop lucrativ.

Procedura începe cu comunicarea unei somații către debitor, trimisă prin intermediul executorului judecătoresc sau prin scrisoare recomandată, cu conținut declarat și confirmare de primire, prin care creditorul îi va pune în vedere să plătească suma datorată în termen de 15 zile de la primirea acesteia.

Această somație întrerupe prescripția extinctivă potrivit art. 2540 C. civ., care se aplică în mod corespunzător. Prin urmare, somația are efect întreruptiv numai dacă este urmată de chemarea în judecată în termen de 6 luni de la data punerii în întârziere a debitorului.

II. Judecarea cererii de ordonanță de plată. Instanța competentă poate fi judecătoria sau tribunalul, care soluționează fondul cauzei în primă instanță. Fiind vorba despre cereri de plată a unor sume de bani, determinarea competenței materiale se realizează în funcție de criteriul valoric, astfel încât cererile vizând creanțe de până la 200.000 lei inclusiv urmează a fi adresate judecătoriei, iar pentru cele cu valoare superioară limitei legal indicate, creditorul urmează a sesiza tribunalul pentru soluționarea cererii în primă instanță¹¹.

Sesizarea o poate face creditorul dacă debitorul nu plătește în termenul de 15 zile de la primirea somației.

Întrucât nu există nicio specificare derogatorie de la dispozițiile comune privind competența teritorială, înseamnă că sunt aplicabile aceste dispoziții. Interesează deci, în principal, domiciliul sau, după caz, sediul pârâtului¹².

Referitor la competența de a soluționa cereri în procedura „somației de plată”, s-a exprimat opinia că sunt arbitrabile, întrucât, pe de o parte, normele cu privire la competența instanțelor judecătorești în această materie nu conferă instanțelor o „competență exclusivă”, iar pe de altă parte, cererile în procedura ordonanței de plată nu privesc drepturi asupra cărora părțile n-ar putea face tranzacție¹³.

Cu toate acestea, în considerarea faptului că procedura arbitrală implică, prin dezbateri contradictorii, soluționarea litigiului în fond, că această procedură este, eventual, susceptibilă de finalizare prin acțiunea în anulare, specifică arbitrajului, iar actele normative europene exclud arbitrajul din domeniul ordonanței de plată, considerăm corectă opinia potrivit căreia, procedura nu este aplicabilă în arbitraj¹⁴.

⁹ I. Leș, *op. cit.*, p. 1303.

¹⁰ Ibidem.

¹¹ A. Constanda, *op. cit.*, p. 609.

¹² I. Deleanu, *op. cit.*, p.673.

¹³ Ibidem.

¹⁴ Idem, p. 674.

Cererea privind ordonanța de plată trebuie să aibă cuprinsul prevăzut de art. 1016 C. proc. civ.:

a) numele și prenumele, precum și domiciliul sau, după caz, denumirea și sediul creditorului;

b) numele și prenumele, codul numeric personal, dacă este cunoscut, și domiciliul debitorului persoană fizică, iar în cazul debitorului persoană juridică, denumirea și sediul, precum și, după caz, dacă sunt cunoscute, codul unic de înregistrare sau codul de identificare fiscală, numărul de înmatriculare în registrul comerțului ori de înscriere în registrul persoanelor juridice și contul bancar;

c) suma ce reprezintă obiectul creanței, temeiul de fapt și de drept al obligației de plată, perioada la care se referă acestea, termenul la care trebuia făcută plata și orice element necesar pentru determinarea datoriei;

d) suma ce reprezintă dobânzile aferente sau alte despăgubiri ce se cuvin creditorului, potrivit legii;

e) semnătura creditorului.

Toate aceste mențiuni țin cont de specificul procedurii ordonanței de plată și conturează pretențiile creditorului¹⁵.

La cerere se anexează înscrisurile ce atestă cuantumul sumei datorate și orice alte înscrisuri doveditoare ale acesteia, precum și dovada de comunicare a somației. Absența dovezii de comunicare a somației nu poate fi complinită, sancțiunea fiind respingerea cererii ca inadmisibilă.

Această sancțiune urmărește de a degreva instanțele de judecată prin soluționarea amiabilă a litigiilor civile vizate de procedura specială și de a asigura celeritatea în soluționarea acesteia. Finalitatea urmărită este compatibilă cu procedura ordonanței de plată, care se dorește a reprezenta un mijloc eficient la îndemâna creditorului pentru valorificarea rapidă, printr-o procedură sumară, a creanței sale, fiind în același timp, o justificare rezonabilă pentru ingerința dreptului de acces la justiție al creditorului, creată prin restricția procedurală în discuție¹⁶.

Sunt aplicabile prevederile art. 193 C. proc. civ., în aplicarea cărora neîndeplinirea procedurii prealabile de comunicare a somației nu poate fi invocată decât de către pârât prin întâmpinare, sub sancțiunea decăderii. Ca atare, instanța nu poate invoca din oficiu nerespectarea de către creditor a obligației de comunicare a somației¹⁷.

Cererea și actele anexate la aceasta se depun în copie în atâtea exemplare câte părți sunt, plus unul pentru instanță.

În cursul soluționării cererii creditorului, din categoria cererilor incidentale, ar putea fi admisă numai cererea reconvențională dacă îndeplinește condițiile de conexare la cererea principală și se înscrie prin obiectul ei limitelor procedurii ordonanței de plată¹⁸.

Datorită naturii necontencioase a ordonanței de plată, niciuna dintre formele de intervenție voluntară sau forțată a terțelor persoane în procesul civil nu este admisibilă¹⁹.

Legiuitorul a reglementat amănunțit situațiile în care părțile au omis să stabilească nivelul dobânzii pentru plata cu întârziere, scopul fiind de a suplini această lipsă prin prevederea diferitelor situații, astfel încât să fie acoperite posibilele variante²⁰.

¹⁵ C. Roșu, *op. cit.*, p. 152.

¹⁶ A. Constanda, *op. cit.*, p. 608.

¹⁷ *Ibidem*.

¹⁸ I. Deleanu, *op. cit.*, p. 674.

¹⁹ *Ibidem*.

²⁰ C. Roșu, *op. cit.*, p. 152.

În acest sens, dacă părțile nu au stabilit nivelul dobânzii pentru plata cu întârziere, se va aplica rata dobânzii de referință stabilită de Banca Națională a României. Rata de referință în vigoare în prima zi calendaristică a semestrului se aplică pe întregul semestru.

Creația produce dobânzi de la data la care debitorul a fost pus sau este de drept în întârziere, potrivit legii.

Pe lângă dobânzi, creditorul poate să pretindă daune-interese suplimentare pentru toate cheltuielile făcute pentru recuperarea sumelor ca urmare a neexecutării la timp a obligațiilor de către debitor.

Pentru a nu se ajunge la sume exorbitante datorită dobânzilor, este lovită de nulitate absolută convenția sau clauza prin care se fixează o obligație de punere în întârziere pentru a opera curgerea dobânzilor în cazurile în care suntem în prezența unor contracte încheiate între întreprinzători sau alți profesioniști, precum și în cazul contractelor încheiate între un profesionist și o autoritate contractantă, iar părțile nu au stabilit nivelul dobânzii pentru plata cu întârziere.

Aceeași sancțiune a nulității absolute intervine și dacă se stabilește un termen de la care creația produce dobânzi, mai mari decât cele prevăzute legal.

În absența unor norme derogatorii, se consideră că sunt incidente dispozițiile referitoare la etapa prealabilă judecării propriu-zise privind înregistrarea cererii de chemare în judecată (art. 199 C. proc. civ.), verificarea și regularizarea cererii (art. 200 C. proc. civ.), adoptarea de măsuri pentru pregătirea judecării de către completul căruia i-a fost repartizată aleatoriu cauza (art. 203 C. pro. civ.)²¹.

Cu toate acestea, considerăm că în cazul procedurii speciale a ordonanței de plată nu ar trebui aplicată procedura regularizării, care determină amânarea acordării primului termen de judecată, până la verificarea îndeplinirii tuturor cerințelor pentru legala sesizare a instanței de judecată. Este adevărat că, legiuitorul nu a prevăzut vreo derogare, însă, în vederea realizării dezideratului de a fi o procedură judiciară simplificată și rapidă pentru obținerea titlului executoriu, ar trebui ca eventuala regularizare să se realizeze până la împlinirea primului termen de judecată acordat.

Pentru soluționarea cererii, judecătorul dispune citarea părților, potrivit dispozițiilor referitoare la pricinile urgente, pentru explicații și lămuriri, precum și pentru a stăruii în efectuarea plății sumei datorate de debitor ori pentru a se ajunge la o înțelegere a părților asupra modalităților de plată. Citația va fi înmănată părții cu 10 zile înaintea termenului de judecată.

Surprinzător este însă faptul că textul precizează un termen de 10 zile pentru înmânarea citației. Or, chiar în dreptul comun citația se înmânează părții cu 5 zile înaintea termenului de judecată, iar în pricinile urgente judecătorul poate dispune scurtarea acestui termen (art. 159 C. proc. civ.)²².

Deși cererea privind ordonanța de plată se soluționează cu respectarea principiului celerității, aceasta nu se asigură prin modalitatea de citare a părților, însă se ajunge, în mod neîndoielnic, la o diminuare a duratei judecării prin modul de fixare a primului termen de judecată. În această privință, nu sunt aplicabile prevederile stabilite de art. 201 C. proc. civ., fixarea primului termen de judecată, deoarece în procedura ordonanței de plată actul de procedură al stabilirii primului termen se îndeplinește de către completul de judecată înainte de comunicarea întâmpinării, și nu după acest moment, precum prevede art. 201²³.

Odată cu citația, se vor anexa, în copie, cererea creditorului și actele depuse de acesta în dovedirea pretențiilor.

²¹ A. Constanda, *op. cit.*, p. 613.

²² I. Leș, *op. cit.*, p. 1307.

²³ A. Constanda, *op. cit.*, p. 614.

Întâmpinarea are caracter obligatoriu și de aceea în citație se va preciza că debitorul este obligat să depună întâmpinare cu cel puțin 3 zile înainte termenului de judecată. Foarte importantă este mențiunea prin care i se atrage atenția pârâtului, că, în cazul nedeunerii întâmpinării, instanța, față de împrejurările cauzei, poate considera aceasta ca o recunoaștere a pretențiilor creditorului.

Prin prezumția de recunoaștere a datoriei, se simplifică sistemul probator, iar pe de altă parte și pârâtul este impulsionat să-și formuleze apărarea dacă consideră neîntemeiate pretențiile reclamantului.

În vederea soluționării rapide a cererii este prevederea din art. 1018 alin. (4) C.proc.civ., potrivit căreia întâmpinarea nu se comunică reclamantului, care va lua cunoștință de cuprinsul acesteia de la dosarul cauzei.

Potrivit art. 6 alin. (2) din O.U.G. nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru²⁴, cererile privind ordonanța de plată se taxează cu 200 lei.

III. Soluția dată asupra cererii de ordonanță de plată. Debitorul poate plăti sau poate contesta creanța datorată. În cazul în care creditorul declară că a primit plata sumei datorate, instanța ia act de această împrejurare printr-o încheiere definitivă, prin care se dispune închiderea dosarului²⁵.

O altă soluție este tranzacția intervenită între părți, când creditorul și debitorul ajung la o înțelegere asupra plății. În acest caz, instanța ia act de aceasta, pronunțând o hotărâre de expedient. Pentru aceasta, părțile se pot înfățișa oricând în cursul judecății, chiar fără să fi fost citate, pentru a cere să se dea o hotărâre care să consfințească tranzacția lor.

Dacă părțile se înfățișează la ziua stabilită pentru judecată, cererea pentru darea hotărârii va putea fi primită chiar de un singur judecător, însă părțile se pot înfățișa și în altă zi, când instanța va da hotărârea în camera de consiliu.

Pentru a asigura punerea rapidă în executare a hotărârii astfel pronunțate în procedura ordonanței de plată, hotărârea de expedient este definitivă și constituie titlu executoriu.

În dreptul comun hotărârea de expedient poate fi atacată cu recurs, dar numai pentru motive de ordin procedural. Aceasta înseamnă că legiuitorul a înțeles să treacă peste orice vicii de ordin procedural și să-i confere hotărârii de expedient caracter definitiv și atributul unui titlu executoriu²⁶.

Caracterul necontencios al procedurii ordonanței de plată este subliniat de soluția respingerii cererii în cazul contestării creanței de către debitor. Astfel, dacă debitorul contestă creanța, instanța verifică dacă contestația este întemeiată, în baza înscrisurilor aflate la dosar și a explicațiilor și lămuririlor părților.

Rezultă că probele uzuale în cadrul acestei proceduri sunt înscrisurile și interogatoriul. Restrângerea mijloacelor de probă este întemeiată datorită caracterului special, urgent și necontencios al procedurii ordonanței de plată.

În cazul în care apărarea debitorului este întemeiată, instanța va respinge cererea creditorului prin încheiere.

Dacă însă, apărările de fond formulate de debitor presupun administrarea altor probe decât înscrisurile și interogatoriul părților, iar acestea ar fi admisibile, potrivit legii, în procedura de drept comun, instanța va respinge cererea creditorului privind ordonanța de plată prin încheiere.

Încheierile de respingere a cererii de ordonanță de plată nu au autoritate de lucru judecat în raport cu o acțiune civilă promovată ulterior de către creditor²⁷.

²⁴ Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru, a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 392 din 29 iunie 2013.

²⁵ C. Roșu, *op. cit.*, p. 153.

²⁶ I. Leș, *op. cit.*, p. 1308.

²⁷ *Idem*, p. 1309.

Creditorul poate să recurgă la procedura de drept comun, dacă i se respinge cererea pe calea ordonanței de plată. De asemenea, creditorul poate face o cerere în anulare. Prin această posibilitate recunoscută creditorului, se asigură „egalitatea de arme și de mijloace procedurale” între părțile din litigiu²⁸.

Dacă instanța, ca urmare a verificării cererii pe baza înscrisurilor depuse, precum și a declarațiilor părților, constată că pretențiile creditorului sunt întemeiate, va emite o ordonanță de plată, în care se precizează suma și termenul de plată.

Ordonanța de plată trebuie să cuprindă toate cele trei părți caracteristice unei hotărâri judecătorești: practica, considerentele și dispozitivul²⁹.

Soluția poate fi și de admitere în parte, dacă instanța, examinând probele cauzei, constată că numai o parte dintre pretențiile creditorului sunt întemeiate. În acest caz va emite ordonanța de plată numai pentru această parte, stabilind și termenul de plată.

Și în acest caz, creditorul poate formula cerere de chemare în judecată potrivit dreptului comun pentru a obține obligarea debitorului la plata restului datoriei.

Termenul în care pârâțul trebuie să achite suma datorată nu va fi mai mic de 10 zile și nici nu va depăși 30 de zile de la data comunicării ordonanței. Judecătorul nu va putea stabili alt termen de plată, decât dacă părțile se înțeleg în acest sens.

Se admite o derogare în privința termenului în cazul creanțelor reprezentând obligații de plată a cotelor din cheltuielile comune față de asociațiile de proprietari, precum și a cheltuielilor de întreținere ce revin persoanelor fizice corespunzător suprafețelor locative pe care le folosesc ca locuințe. Instanța, la cererea debitorului, va putea, prin excepție de la limita minimă de 10 zile și maximă de 30 de zile, să dispună stabilirea unui termen de plată mai mare ori eșalonarea plății, ținând seama de motivele temeinice invocate de debitor în ceea ce privește posibilitățile efective de plată.

Textul, ca orice excepție pe care o consacră, este de strictă interpretare, în sensul că el vizează numai creanțele expres determinate de acesta³⁰.

Ordonanța se va înmâna părții prezente sau se va comunica fiecărei părți de îndată, potrivit legii.

Aceasta înseamnă că hotărârea care cuprinde ordonanța de plată va fi cuprinsă într-un formular tipizat care ar putea fi completat după pronunțare, deoarece altfel judecătorul nu are cum să înmâneze părții hotărârea.

Pentru a da eficiență soluționării rapide a acestei proceduri, în cazul în care debitorul nu contestă creanța prin întâmpinare, ordonanța de plată va fi emisă în termen de cel mult 45 de zile de la introducerea cererii.

Pentru determinarea acestui termen, nu intră în calcul perioada necesară pentru comunicarea actelor de procedură și întârzierea cauzată de creditor, inclusiv ca urmare a modificării sau completării cererii.

Prin aceste prevederi, reclamantul este constrâns să respecte cerințele soluționării ordonanței de plată.

Textul art. 1022 C. proc. civ., nu prevede vreo sancțiune pentru nerespectarea termenului de 45 de zile. Cu toate acestea, s-a considerat în mod întemeiat că, soluția nu poate fi alta decât cea statuată și de art. 1020 alin. 1 C. proc. civ., respectiv de respingere a cererii creditorului prin încheiere³¹.

Depășirea termenului poate fi invocată, pe cale de excepție, de către debitor și de către instanță chiar din oficiu. Creditorul nu are interes, în principiu, să invoce depășirea

²⁸ I. Deleanu, *op. cit.*, p. 676.

²⁹ I. Leș, *op. cit.*, p. 1309.

³⁰ *Idem*, p. 1310.

³¹ *Ibidem*.

termenului, dar o poate face dacă consideră necesar, neexistând niciun impediment în această privință³².

În caz de respingere a cererii, creditorul însă, va putea formula o cerere de chemare în judecată pe calea dreptului comun.

IV. Executarea ordonanței de plată. Principalele efecte ale ordonanței de plată sunt: efectul executoriu și autoritatea de lucru judecat³³.

Ordonanța de plată este executorie, chiar dacă este atacată cu cerere în anulare și are autoritate de lucru judecat provizorie până la soluționarea cererii în anulare.

În cazul hotărârii pronunțate în cererea de ordonanță de plată, punerea ei în executare după pronunțare, având în vedere că poate fi atacată cu cerere în anulare, se poate face numai pe riscul creditorului care, dacă titlul este ulterior modificat sau desființat, va fi ținut, în condițiile legii, să îl repună pe debitor în drepturile sale, în tot sau în parte, după caz.

Chiar dacă nu se prevede expres, sunt incidente și dispozițiile art. 642 C. proc. civ., potrivit cărora, în cazul desființării titlului executoriu, actele de executare sunt desființate de drept, debitorul având la îndemână calea întoarcerii executării³⁴.

Ordonanța de plată devine definitivă ca urmare a neintroducerii sau respingerii cererii în anulare.

Deși, de regulă hotărârile din materie necontencioasă nu au autoritate de lucru judecat, prin excepție ordonanța de plată se bucură de acest efect. Prin urmare, partea interesată va putea invoca cu succes efectul pozitiv și efectul negativ al autorității de lucru judecat.

Împotriva executării silite a ordonanței de plată, partea interesată poate face contestație la executare, potrivit dreptului comun. În concordanță cu prevederile art. 712 alin. 1 C. proc. civ., titlul executoriu constituindu-l o hotărâre judecătorească, debitorul nu va putea invoca pe calea contestației motive de fapt sau de drept pe care le-ar fi putut invoca în cursul judecății la prima instanță sau în judecata cererii în anulare³⁵.

În cadrul contestației însă, nu se pot invoca decât neregularități privind procedura de executare, precum și cauze de stingere a obligației ivite ulterior rămânerii definitive a ordonanței de plată. Deci nu se pot invoca apărări de fond.

Creditorul va putea face contestație dacă sunt necesare lămuriri cu privire la înțelesul, întinderea sau aplicarea titlului executoriu, atunci când nu s-a utilizat procedura prevăzută de art. 443 C. proc. civ., care se referă la lămurirea hotărârii și înlăturarea dispozițiilor contradictorii. S-a considerat că, se poate recurge la această procedură și în legătură cu ordonanța de plată, precum și în cazul în care organul de executare refuză să îndeplinească un act de executare în condițiile prevăzute de lege³⁶.

V. Cererea în anulare. Calea de atac care se poate exercita de debitor împotriva ordonanței de admitere în totalitate sau în parte a pretențiilor reclamantului, este cererea în anulare în termen de 10 zile de la data înmânării sau comunicării acesteia.

Cererea în anulare poate fi introdusă de creditor împotriva încheierii de respingere sau a ordonanței de admitere în parte, în termen de 10 zile de la de la data înmânării sau comunicării acesteia.

Ordonanța de plată se înmânează de îndată părții prezente sau se comunică fiecărei părți, însă, legea nu cuprinde precizări cu privire la modalitatea de comunicare a încheierilor de respingere a cererii. Pentru asemenea încheieri nu există obligativitatea înmânării lor părții prezente, această modalitate fiind statornicită numai pentru ordonanța de plată. De aceea, singura soluție acceptabilă este cea a comunicării încheierii și a curgerii termenului din acest

³² Ibidem.

³³ Idem, p. 1313.

³⁴ A. Constanda, *op. cit.*, p. 622.

³⁵ I. Deleanu, *op. cit.*, p. 680.

³⁶ Ibidem.

moment. În sprijinul acestei soluții pot fi invocate prevederile art. 234 C. proc. civ., care permit aplicarea dispozițiilor privitoare la hotărârile prin care instanța se dezinvestește cu judecarea fondului cererii și în privința încheierilor³⁷.

Cererea în anulare nu se identifică, astfel cum ea este configurată, cu nicio altă cale de atac împotriva hotărârilor, nici ordinare, nici extraordinare, nici de reformare, nici de retractare, nici cu acțiunea în anulare sau cu cererea de reexaminare. Ea este o „cale de atac”, specială și unică³⁸.

Prin cererea în anulare se poate invoca numai nerespectarea cerințelor prevăzute pentru soluționarea și emiterea ordonanței de plată, precum și, dacă este cazul, cauze de stingere a obligației ulterioare emiterii ordonanței de plată.

Dacă în calea de atac se constată că apărarea debitorului este întemeiată, se admite cererea în anulare și se respinge cererea creditorului.

Creditorul însă, va putea introduce cerere de chemare în judecată potrivit dreptului comun.

Dacă pentru respectiva cerere, legea ar stabili o procedură prealabilă obligatorie, creditorul nu mai este obligat să o urmeze: procedura ordonanței de plată a fost concepută, în primul rând, pentru a se ajunge la acoperirea de „bunăvoie” a creanței prin plata acesteia și numai în subsidiar pentru obținerea unui titlu executoriu; dacă există dorința rezolvării amiabile a chestiunii litigioase dintre părți, oricând, în cursul acestei proceduri, ele pot ajunge la o „înțelegere”, judecătorul dispunând închiderea dosarului; în toate cazurile, judecătorul procedează la citarea părților și „pentru a stăruii în efectuarea plății sumei datorate de debitor ori pentru înțelegerea părților asupra modalităților de plată”. Or, dacă toate aceste disponibilități legale au fost irosite, inutilitatea procedurii prealabile de conciliere este de ordinul evidenței³⁹.

De regulă, căile de atac se soluționează de instanța ierarhic superioară celei care a pronunțat hotărârea atacată.

Pentru evidențierea naturii necontencioase a ordonanței de plată, cererea în anulare se soluționează de către *instanța care a pronunțat ordonanța de plată (s. n.)*, în complet format din 2 judecători.

Aceasta înseamnă că se soluționează ca la apel, ceea ce poate să ne conducă la concluzia că și în cererea în anulare s-ar putea administra aceleași probe ca în apel. Totuși, datorită specificului procedurii, și în cererea în anulare nu vor fi admisibile decât aceleași probe ca la prima instanță.

Cererea în anulare nu este suspensivă de executare. Cu toate acestea, suspendarea va putea fi însă încuviințată, la cererea debitorului, numai cu dare de cauciune, al cărei quantum va fi fixat de instanță.

Întrucât în procedura ordonanței de plată nu se face distincție între cererile evaluabile și neevaluabile în bani, timbrarea în cererea în anulare, considerăm că ar trebui făcută potrivit art. 23 din O. U. G. nr. 80/2013, adică cu 50% din taxa datorată pentru cererea soluționată, dar nu mai puțin de 20 de lei.

Astfel cum rezultă din cuprinsul reglementării având ca obiect competența de a soluționa cererea în anulare, este posibil ca această competență să revină chiar instanței din care face parte judecătorul care s-a pronunțat în cererea de ordonanță. În acest caz, se pune întrebarea dacă este incompatibil sau nu acest judecătorul care s-a pronunțat asupra cererii.

Răspunsul trebuie nuanțat. S-ar părea că judecătorul nu este incompatibil, deoarece în prima fază a procedurii ordonanței de plată a rezolvat o cerere în procedura necontencioasă; el nu a abordat fondul litigiului; dispozițiile art. 41 alin. 1 C. proc. civ., nu-i sunt aplicabile,

³⁷ I. Leș, *op. cit.*, p. 1312.

³⁸ I. Deleanu, *op. cit.*, p. 676.

³⁹ *Idem*, p. 678.

cererea în anulare nefiind nici apel, nici recurs, nici contestație în anulare, nici revizuire. Strict formal, judecătorul nu ar fi incompatibil în judecata cererii în anulare. Totuși, s-a considerat că soluția ar trebui să fie cea a incompatibilității, deoarece judecătorul s-a pronunțat deja, printr-o hotărâre susceptibilă de a deveni definitivă, asupra unui element esențial, existența creanței, certitudinea, cuantumul și exigibilitatea acestuia, dispunând plata ei de către debitor la termenul pe care l-a stabilit⁴⁰.

Deși s-a pronunțat într-o procedură necontencioasă, hotărârea lui nu are doar stabilitate. Cererea în anulare, deși specifică, poate fi integrată în categoria largă a căilor de atac. Dacă, în sensul art. 41 alin. 2 C. proc. civ., este incompatibil cel care a fost martor sau expert, trebuie să fie incompatibil și judecătorul⁴¹.

În calea de atac, instanța poate pronunța următoarele soluții:

- să respingă cererea în anulare;

- să admită, în tot sau în parte, cererea în anulare. Instanța va anula ordonanța, în tot sau, după caz, în parte, pronunțând o hotărâre definitivă.

Pentru partea din pretenții respinse sau dacă s-au respins integral pretențiile, reclamantul poate să solicite pretențiile respective pe calea dreptului comun.

În cazul cererilor în anulare împotriva încheierii de respingere sau a ordonanței de admitere în parte, dacă instanța investită admite cererea în anulare, va pronunța o hotărâre definitivă prin care va emite ordonanța de plată, precizând suma și termenul de plată.

Instanța va putea și să admită în parte cererea în anulare, pentru diferență creditorul putând să introducă o cerere potrivit dreptului comun.

Hotărârea prin care a fost respinsă cererea în anulare este definitivă.

VI. Concluzii. Odată cu reglementarea ordonanței de plată în noul Cod de procedură civilă, s-a instituit o procedură judiciară simplificată și rapidă pentru obținerea de către creditor a titlului executoriu ce are ca obiect creanțe constând în prețul mărfurilor sau al serviciilor furnizate.

Utilitatea procedurii ordonanței de plată se reflectă și în cadrul Legii nr. 72/2013 cu privire la măsurile pentru combaterea întârzierii în executarea obligațiilor de plată a unor sume de bani rezultând din contracte încheiate între profesioniști și între aceștia și autorități contractante⁴², care a fost adoptată pentru a transpune Directiva 2011/7/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 februarie 2011 privind combaterea întârzierii în efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale.

Dispozițiile procedurale din Capitolul VI, al Legii nr. 72/2013, fac trimitere expresă la procedura ordonanței de plată. Astfel, în vederea obținerii unui titlu executoriu, pentru a-l determina pe debitorul care nu-și respectă obligațiile, să plătească, creditorul poate recurge la procedura *ordonanței de plată*, prevăzută de dispozițiile art. 1013-1024 din cadrul Titlului IX al Codului de procedură civilă.

Pentru asigurarea egalității de tratament, dispozițiile referitoare la ordonanța de plată se aplică, în aceleași condiții, tuturor creditorilor stabiliți în Uniunea Europeană.

Apreciem reglementarea procedurii ordonanței de plată ca un mijloc care contribuie la obținerea unui titlu executoriu cu celeritate și asigură punerea lui în executare în mod eficient, pe întreg teritoriul Uniunii Europene,

Acesta reprezintă un aspect pozitiv al globalizării, deoarece se dă eficiență recuperării rapide a creanțelor necontestate, reglementarea ordonanței de plată din Codul de procedură civilă fiind corelată cu reglementările europene.

⁴⁰ I. Deleanu, *op. cit.*, p. 678.

⁴¹ Ibidem.

⁴² Legea nr. 72/2013 privind măsurile pentru combaterea întârzierii în executarea obligațiilor de plată a unor sume de bani rezultând din contracte încheiate între profesioniști și între aceștia și o autoritate contractantă, a fost publicat în Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 182 din 2 aprilie 2013.

BIBLIOGRAFIE

1. Constanda Andreia, *Comentariu* (la art. 1013-1021) în „Noul Cod de procedură civilă. Comentariu pe articole”, vol. I. Art. 1-526, (coordonator G. Boroii), Editura Hamangiu, București, 2013.
2. Deleanu Ion, *Tratat de procedură civilă, Vol. II, Noul Cod de procedură civilă*, Editura Universul Juridic, București, 2013.
3. Leș Ioan, *Noul Cod de procedură civilă. Comentariu pe articole, art. 1-1133*, Editura C. H. Beck, București, 2013.
4. Roșu Claudia, *Drept procesual civil Partea specială conform noului Cod de procedură civilă, Ediția 5*, Editura C. H. Beck, București, 2014.